

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Vår dato 05.03.2009
Deres dato 08.12.2008
Vår referanse DM-200435
Deres referanse 200806068-/GJS

Høring om arbeid og omsorg – Forslag til lovendringer med sikte på å bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver

Regjeringen foreslår en rett til permisjon uten lønn i inntil 10 dager for å yte omsorg ovenfor nære pårørende. Ordningen foreslås tatt inn i arbeidsmiljølovens § 12-10. Omsorg for nære pårørende er prinsipielt forskjellig fra omsorgsplikten for barn under 18 år.

Høy yrkesdeltagelse er avgjørende for å møte de utfordringene samfunnet står ovenfor som følge av en aldrende befolkning. NHO er enig i det Regjeringen skriver i Perspektivmeldingen¹: *En aldrende befolkning stiller offentlige finanser overfor store utfordringer. Regjeringen mener at et hovedsvar på disse utfordringene må være å stimulere til høy yrkesdeltakelse ved å satse på arbeidslinjen i velferdspolitikken og ved en aktiv arbeidsmarkedspolitik.*

For et land er utformingen av velferdspolitik viktig for å støtte opp under en høy yrkesdeltagelse. Ved innføring av nye ordninger er det viktig at det foretas en helhetlig vurdering av prioriteringene som kan innebære at andre ønsker prioriteres ned eller at det foretas en innveksling av andre ordninger. Nye ordninger vil legitimere bruken og dermed også øke omfanget av ordningen. Vurderingen av nye ordninger må knyttes opp til virkningene for yrkesdeltakelsen.

Forslaget om at yrkesaktive skal ha økte muligheter for å kombinere arbeid med omsorg for nære pårørende trekker isolert sett ressurser ut av arbeidsmarkedet. Ordningen kan imidlertid gjøre det lettere for dem som er i arbeid å forbli yrkesaktive på lengre sikt. Departementet skriver i høringsbrevet at: *Muligheter til å ta fri kan lette hverdagen for den enkelte yrkesaktive familieomsorgsyter og forebygge fremtidig fravær.*

NHO vurderer at forslaget om omsorgsfri vil kunne bidra til å opprettholde og styrke yrkesdeltagelsen på lengre sikt. Det er viktig at ordningen har en klart avgrenset ramme. Det er også nødvendig at det stilles reelle krav til dokumentasjon slik at dette ikke blir en generell ordning som alle som har nære pårørende automatisk kan ta i bruk. Det vil åpne for utvidede fraværsårsaker og undergrave arbeidslinjen.

NHO støtter vurderingen av at formålet med forslaget kun er å sikre en praktisk mulighet til å yte omsorg, og at det derfor ikke bør innføres en rett til kompensasjon. Slik omsorgsfri som dette er grunnleggende forskjellig fra omsorgsplikten for barn. En rett til kompensasjon vil

¹ St. meld. nr. 9, 2008-2009

føre til et betydelig høyere uttak med store økonomiske konsekvenser for samfunnet som helhet, både gjennom økte utgifter for kompensasjon og en redusert samlet arbeidsinnsats for befolkningen. En permisjonsrett uten kompensasjonsrett vil uansett, innebære kostnader for arbeidsgivere som følge av tapt produksjon.

Vi ser at sykelønnsordningen brukes til langt mer enn egen sykdom. Det er bekymringsfullt. I høringsnotatet framgår det at familieomsorgsytere i noen grad bruker dagens sykelønnsordning til å ta seg fri for å gi omsorg, noe som ikke er riktig bruk av sykelønnsinstituttet. Dersom forslaget om omsorgsfri innføres, må det også få konsekvenser for praksisen med slik bruk av sykelønnsordningen.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Område Arbeidslivspolitik

Sigrun Vågeng
Direktør